Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Asiantuntijalausunto

25.6.2024

VN/1/2024
VN/1/2024-TEM-81

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

TEM asiantuntijalausunto LiV HE 57/2024 NIS2

Työ- ja elinkeinoministeriöltä pyydetty asiantuntijalausunto asiasta ”HE 57/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle kyberturvallisuusdirektiivin (NIS 2 -direktiivi) täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi” on seuraava:

Direktiivin tavoitteet ovat kannatettavia. Direktiivimuotoinen sääntely yritysten ja muiden toimijoiden riskienhallintavelvoitteesta ja poikkeamista ilmoittamisesta kyberturvallisuuteen liittyen on perusteltua. Sääntely lisää kyberturvallisuuden tasoa taloudessa ja yhteiskunnassa, mikä on kannatettavaa.

Sääntelyn piiriin kuuluu myös huoltovarmuuden kannalta keskeisiä toimialoja, kuten esimerkiksi energia, liikenne, vesihuolto ja elintarvikehuolto. Osaltaan NIS2-sääntely turvaa myös huoltovarmuutta, huoltovarmuuskriittisten toimijoiden toimintaa ja yhteiskunnalle kriittisten palveluiden tarjoamista.

Riskienhallintavelvoite, riskienhallinnan toimintamalli ja riskienhallinnan toimenpiteet on määritelty oikealla tarkkuustasolla. Ne jättävät tarvittavaa liikkumavaraa toteutustapojen osalta valvoville viranomaisille ja toimijoille, kuitenkin siten, että toimet ja sääntely ovat vaikuttavia. Soveltamisala kattaa myös tietyt tutkimusorganisaatiot (liite II kohta 5). Ainoa HE:ssä tunnistettu tällainen tutkimusorganisaatio on Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, joka on TEM:n omistajaohjauksessa. Tutkimuslaitosympäristö asettaa suuria haasteita tietoturvatasolle. Kattava sääntelyn soveltaminen voi osoittautua tutkimuslaitosten osalta haastavaksi ja edellyttää aktiivista keskustelua valvovan viranomaisen eli tässä tapauksessa Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin kanssa riskienhallinnan mitoittamiseksi kestävälle pohjalle.

Esityksessä esitetään TEM:n hallinnonalan Energiavirastolle sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle uusia tehtäviä. Tehtävät pyritään hoitamaan nykyisillä resursseilla ja priorisoimalla nykyisiä tehtäviä ja tehostamalla toimintaa, mutta on kuitenkin mahdollista, että näiden uusien tehtävien lainmukainen hoitaminen edellyttää lisäresursseja. Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää lisäksi huomioita siihen, että tehtävät saattavat myöhemmin laajeta esimerkiksi EU-tasolla johtuvista syistä tai ilman kansallista lakimuutostarvetta. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä seurata lain toimivuutta ja virastojen resurssien riittävyyttä.

Valvontatehtävien jakoa eri viranomaisille olisi hyvä uudelleen tarkastella myöhemmin, jos havaitaan esimerkiksi päällekkäisyyksiä yrityskohtaisesti viranomaisten toimivaltuuksissa.

TEM yhtyy HE:ssä esitettyyn arvioon, jonka mukaan ”Esitys lisää soveltamisalan toimijoiden kustannuksia ja hallinnollista taakkaa, mutta kyberturvallisuuden parantumisella nähdään olevan myös positiivisia vaikutuksia sekä yritysten liiketoimintaedellytyksille, että kansantaloudelle ja yhteiskunnan kriisinkestävyydelle”.

Postiosoite **Postadress** **Postal Address** Työ- ja elinkeinoministeriö	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
PL 32 00023 Valtioneuvosto	Aleksanterinkatu 4 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 1606 2160 +358 9 1606 2160	kirjaamo.tem@gov.fi www.tem.fi

Direktiivin edellyttämän kansallisen lainsäädäntöprosessin edetessä ja direktiivin edellyttämän lainsäädännön määräajan lähestyessä yrityskentästä on noussut joitain kysymyksiä soveltamisalasta, mutta TEM:n tiedossa ei ole, että asiassa olisi varsinaisia ongelmia. Kyse on uudesta sääntelystä, jonka omaksuminen toimijakentässä vaatii aina jonkin verran aikaa ja resursseja. Samoin viranomaiset eivät ole vielä toimivaltaisia ja valmiita tehtäviinsä. Lisäksi viittaamme edellä mainittuun viranomaisten resurssitilanteeseen.

Erityisasiantuntija Lasse Laitinen

Liitteet -

Jakelu

Tiedoksi
TEM HEHA Henkilöstö- ja hallintoyksikkö, Kari Klemm
TEM HEHA Henkilöstö- ja hallintoyksikkö, Jukka Nummikoski
TEM TTM TMK Toimivat markkinat, Timo Nyyssönen
TEM IYR Innovaatiot ja yritysrahoitus -osasto, Juhapekka Ristola
TEM IYR Innovaatiot ja yritysrahoitus -osasto, Leni Soikkonen
TEM Kansliapäällikkö, Timo Jaatinen
TEM OHJY Ohjausyksikkö, Sami Kivivasara
TEM IYR HAKA Koordinaatio ja tuki-tiimi, Marjukka Piiparinen
TEM IYR YKTE Kiertotalous ja hiilineutraalisuus -tiimi, Jyrki Alkio

VN/1/2024-TEM-81

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Laitinen Lasse 911891095

2024-06-26